

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/83/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2511010682
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Klčová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2511010682.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Klčovej a sudcov JUDr. Daniely Šramelovej a JUDr. Vladimíra Tencera, v trestnej veci proti obžalovanému G. R., pre zločin vydierania spolupáchateľstvom podľa § 20, § 189 odsek 1 Trestného zákona, o odvolaní okresného prokurátora a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 08.01.2014 sp.zn. 2T/133/2011, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 21.04.2015 takto

rozhodol:

Podľa § 321 odsek 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 odsek 1 Trestného poriadku vec sa vracia súdu I. stupňa, aby o nej znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd I. stupňa uznal obžalovaného G. R. za vinného zo zločinu vydierania spolupáchateľstvom podľa § 20, § 189 odsek 1 Trestného zákona a to na tom skutkovom základe, že

dňa 13.01.2009 v dopoludňajších hodinách v Piešťanoch na ulici Štúrovej, pred pohostinstvom Dodo, po predchádzajúcej dohode s doposiaľ neustálenou osobou, pristúpil k poškodenému G. E. a pod hrozbou násilia od neho žiadali, aby s nimi išiel do predajne mobilného operátora a zakúpil na svoje meno mobilný telefón, ktorý si oni sami vyberú, pričom mu povedali, že ak to neurobí, tak ho zbijú a zabijú a fyzicky napadnú aj jeho rodinu, následkom čoho poškodený G. E. v obave o svoj život a zdravie svojej rodiny, išiel spolu s nimi do predajne mobilného operátora T-Mobile, ktorá sa nachádza v Piešťanoch v obchodnom dome AGE, kde podpísal zmluvu o pripojení č. MT GSM 0911045372 a vybral na svoje meno mobilný telefón zn. Nokia 6220 so SIM kartou číslo XXXXXXXXXX a tento po prevzatí zo strachu obvinenému odovzdal, čím mu vznikla škoda vo výške 331,94 Eur.

Za túto trestnú činnosť uložil obžalovanému podľa 189 odsek 1 Trestného zákona, § 37 písm. m/ Trestného zákona, § 38 odsek 4 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky nepodmienečne.

Podľa § 48 odsek 2 písm. a/ Trestného zákona bol obžalovaný na výkon tohto trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku zároveň bola obžalovanému uložená povinnosť uhradiť poškodenému G. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., D. D. č. XXXX/XX, škodu vo výške 331,94 Eur.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie okresný prokurátor aj obžalovaný.

Obžalovaný zahlásil odvolanie proti výrokom o vine a treste do zápisnice o hlavnom pojednávaní dňa 08.01.2014, ktoré ani dodatočne bližšie písomne neodôvodnil.

Okresný prokurátor odvolaním napadol len výrok o treste, ktorý považuje za nezákonný, pretože súd I. stupňa, v rozpore s ustanovením § 38 odsek 4 Trestného poriadku, pri prevahe priťažujúcich okolností, uložil obžalovanému trest pod dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby zvýšenej o jednu tretinu. V danom prípade bolo potrebné, aby súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody minimálne na dolnej hranici trestnej sadzby zvýšenej o jednu tretinu teda v trvaní minimálne 3 roky a 4 mesiace.

Krajský súd, na základe riadne a včas podaných odvolaní, podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadol aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Trestného poriadku.

Preskúmaním obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že trestné stíhanie vo veci bolo podľa § 199 odsek 1 Trestného poriadku začaté dňa 23.02.2009 uznesením vyšetrovateľa OR PZ v Trnave, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-205/OVK-PN-2009.

Obžalovanému bolo vznesené obvinenie podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku uznesením zo dňa 14.04.2011, ktoré mu bolo doručené dňa 27.04.2011.

Z obsahu spisu nie je zrejmé, na podnet koho bolo začaté trestné stíhanie vo veci. Na základe zápisnice o zaistení vecí na č.l. 173 odvolací súd zistil, že dňa 27.01.2009 poškodený G. E. vydal polícii 1 ks bankovka á 10 dirham (UAECB) č. 18548099, 1 ks bankovka á 5 dirham (UAECB) č. 246246041 a 1 ks bankovka á 10 000 Lei (BNR) s tým, že sa jedná o veci potrebné pre náležité zistenie a objasnenie veci.

V spise na č.l. 174 sa však nachádza zápisnica o prevzatí zaistených vecí zo dňa 23.02.2009, kedy bolo začaté trestné stíhanie vo veci, z ktorej vyplýva, že v tento deň pri úkone prebiehajúcim v čase od 12.06 do 12.11 hod. zo zaistených vecí vydaných poškodeným dňa 27.1.2009 príslušný policajt prevzal 1 ks bankovku á 10 dirham (UAECB) č. 185438099, bankovku á 5 dirham ((UAECB) č. 246246041 (teda rovnaké číslo ako bankovka á 50 dirham prevzatá 23.02.2009) a 1 ks bankovky á 10 000 Lei.

Vyššie uvedené zápisnice majú zrejme korešpondovať s výpoveďou poškodeného zo dňa 23.02.2009, avšak doposiaľ sa ani orgány činné v trestnom konaní ani súd nezaoberali tým, či zaistené a prevzaté bankovky sú totožné.

Obžalovaný od začiatku popiera, že by sa voči poškodenému dopustil konania, ktoré mu je kladené za vinu. V priebehu konania vznikli pochybnosti o schopnosti poškodeného, vzhľadom na jeho zdravotný stav, správne vnímať a reprodukovať zažitú udalosť, ktoré boli odstránené znaleckým posudkom znalcom z odboru psychiatrie MUDr. Svätozárom Drobom a MUDr. Jurajom Lexmanom, ako aj výpoveďou znalca na hlavnom pojednávaní. Znaleckým dokazovaním boli vylúčené bludy u poškodeného s tým, že nebola zistená žiadna taká psychopatológia, ktorá by narušovala jeho schopnosť konkrétne prežitý dej správne vnímať, zapamätať si ho, a následne reprodukovať. Poškodený netrpí žiadnou takou duševnou poruchou, ktorá by narušovala jeho schopnosť hovoriť pravdu vtedy, keď pravdu hovoriť chce. Rovnako však nie je narušená ani schopnosť poškodeného klamať vtedy, keď klamať chce a súčasne si byť toho plne vedomý.

Na základe uvedeného je teda potrebné hodnoteniu hodnovernosti poškodeného venovať náležitú pozornosť, najmä za situácie, keď obžalovaný popiera spáchanie žalovaného skutku.

Súd I. stupňa považoval za rozhodujúci usvedčujúci dôkaz zápisnicu o rekognícii osoby podľa fotografie, z ktorej, podľa odôvodnenia rozsudku, jednoznačne vyplynulo, že poškodený označil G. R. (obžalovaného) ako osobu, ktorá ho žiadala aby išiel vybrať telefón do predajne mobilného operátora, a ktorá sa mu neustále vyhrážala zabitím.

Zápisnica o rekognícii osoby podľa fotografie a príslušná fotodokumentácia sú založené na č.l. 81 až 92 spisu. Z tejto zápisnice je zrejmé, že poškodený mal opoznať obžalovaného G. R., ako osobu, ktorá

ho žiadala aby išiel vybrať do predajne mobilného operátora mobilný telefón, a ktorá sa mu vyhrážala zbitím a zabitím... Tento úkon prebiehal dňa 24.08.2010 o 14.10 hod. do 14.20 hod.

Krajský súd má za to, že dôkazná sila uvedeného úkonu je spochybnená tým, že tomuto úkonu predchádzala konfrontácia medzi poškodeným a obžalovaným a to dňa 24.05.2011 od 10.55 do 11.05 hod., kedy bol obžalovaný s poškodeným v osobnom kontakte. Poškodený sa odmietol konfrontovať s obžalovaným s poukazom na to, že vo veci už 2-krát vypovedal a s tým, že výpoveďou by si privodil nebezpečenstvo trestného stíhania. Ak teda následne, pri rekognícii osoby podľa fotografie, opoznal obžalovaného ako páchatel'a, bolo to bezprostredne potom, ako bol s ním v osobnom kontakte.

Obžalovaný od začiatku popiera, že by sa voči poškodenému správal spôsobom ako popisuje poškodený, keď už pri prvom výsluchu dňa 05.05.2011 popisoval, ako sa kritického dňa stretli s poškodeným, ako im ponúkol na predaj mobilný telefón za sumu 3.000,- Sk s tým, že si ho vyberie na seba, ktorú ponuku D. R. akceptoval.

Rovnako ako obžalovaný, v procesnom postavení svedka popisoval skutok aj D. R. a to tak v prípravnom konaní (č.l. 44,45) ako aj na hlavnom pojednávaní, napriek tomu, že poškodený účast' D. R. na skutku od začiatku pri všetkých úkonoch (konfrontácia, rekognícia...) vyvracal.

Svedok D. R. na hlavnom pojednávaní dňa 11.09.2013 (č.l. 417 až 419) vypovedal odlišne ohľadom odovzdanej finančnej čiastky poškodenému, ktorý rozpor súd na hlavnom pojednávaní neodstraňoval.

Ani krajský súd nemá pochybnosti o tom, že v kritickom čase obžalovaný spolu s ďalšou osobou prišiel do kontaktu s poškodeným, že spoločne išli do predajne mobilného operátora T-Mobile, kde si poškodený vybral na svoje meno mobilný telefón a podpísal zmluvu o pripojení. Podľa verzie obžalovaného (aj svedka D. R.), pristúpili len na ponuku poškodeného. Podľa výpovede poškodeného tento pristúpil ku kúpe mobilného telefónu a podmienky páchatel'ov pod tlakom vyhrážok, v obave o seba a svoju rodinu.

Na to, aby súd akceptoval verziu poškodeného a na jeho výpovedi založil rozhodnutie o vine, nepostačuje výsledok znaleckého dokazovania o skúmaní duševného stavu poškodeného, ktorý nespochybňuje schopnosti poškodeného správne vnímať, pamätať si a reprodukovať prežité udalosti, najmä s poukazom na záver znalcov, že poškodený má zachovanú aj schopnosť vedome vypovedať pravdu, resp. ak chce, aj vedome klamať.

Na to, aby mohla byť uznaná vina obžalovaného je potrebné ustáliť, či v skutočnosti poškodený konal pod tlakom vyhrážok obžalovaného a z obavy o svoj život a zdravie jeho rodiny tak, ako vypovedá.

Je preto potrebné zamerať dokazovanie aj v tom smere, či možno vylúčiť snahu poškodeného, vzhľadom na jeho osobné a majetkové pomery, zabezpečiť si finančné prostriedky spôsobom, ktorý popisoval obžalovaný a svedok D. R.. Za týmto účelom je potrebné zisťovať s kým žije poškodený v spoločnej domácnosti, o ktorých členov rodiny mal, na základe vyhrážok páchatel'ov, obavu ako aj to, s akým časovým odstupom oznámil vec polícii, tento časový odstup vysvetliť, vysvetliť do kedy pretrvávala jeho obava z uskutočnenia vyhrážok a zistiť či bankovky v cudzej mene vydal polícii naraz všetky, či si pamätá ich hodnotu a či k ich vydaniu a zaisteniu došlo v deň, keď oznámil vec na polícii.

Nemožno vylúčiť ani úvahu, že poškodený oznámil vec na polícii z dôvodu, že mu nebola vyplatená dohodnutá suma, v tom prípade by však nebolo možné posúdiť konanie obžalovaného ako trestný čin vydierania

V ďalšom konaní tak bude potrebné opätovne vypočítať svedka D. R., odstrániť rozpory v jeho výpovediach v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, vyhodnotiť jednotlivé doposiaľ zadovážené dôkazy aj z pohľadu obrany obžalovaného.

V tejto súvislosti nemožno opomenúť prehlásenie poškodeného, ktorý v prípravnom konaní odmietol konfrontáciu s obžalovaným práve z dôvodu, že by si mohol privodiť nebezpečenstvo trestného stíhania pre seba.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 04.02.2013 je zrejmé, že poškodený v procesnom postavení svedka bol pred svojim výsluchom poučený v zmysle § 127 odsek 1, odsek 2, § 129 odsek 1, odsek 2, odsek 3, § 130 odsek 1, odsek 2, § 131 odsek 1, odsek 3 Trestného poriadku a zložil prisahu. V rozpore s obsahom zadokumentovaného spisového materiálu však uviedol, že obžalovaného videl v prípravnom konaní najskôr na fotkách a až potom naživo (č.l. 379).

Pri preskúmaní výroku o treste napadnutého rozsudku odvolací súd zistil, že odvolacia námietka okresného prokurátora je dôvodná. Pokiaľ súd I. stupňa uznal vinu obžalovaného a ustálil mu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m/ Trestného zákona bol povinný podľa § 38 odsek 4 Trestného zákona, pri prevahe priťažujúcich okolností, ukladať trest v rámci trestnej sadzby, ktorej dolná hranica ustanovená zákonom je zvýšená o jednu tretinu. Tento postup súd I. stupňa nedodrжал.

Je potrebné vytknúť súdu I. stupňa nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku vo vzťahu k výroku o treste, keď práve vo vzťahu k ustálenej priťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. m/ Trestného zákona a následne uloženému trestu absentujú úvahy, akými sa pri ukladaní trestu spravoval, konkrétne na ktoré odsúdenia prihliadal. Priťažujúca okolnosť v zmysle § 37 písm. m/ Trestného zákona spočíva v recidíve. Z uvedeného dôvodu možno prihliadať len na tie odsúdenia, ktoré boli uložené obžalovanému pred spáchaním žalovaného skutku. Pri hodnotení priťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. m/ Trestného zákona je potrebné vyhodnotiť povahu predchádzajúcich odsúdení, závažnosť predchádzajúcej trestnej činnosti, druh a výmeru trestu pričom zákon vylučuje možnosť, predchádzajúce odsúdenia ako priťažujúcu okolnosť neprihliadať. Aj v tejto súvislosti bude potrebné vykonať dokazovanie nielen rozhodnutiami súdu o podmienечnom prepustení obžalovaného z výkonu trestu odňatia slobody a následnom osvedčení v skúšobnej dobe, ale aj prinajmenšom príslušnými odsudzujúcimi rozhodnutiami.

Vyššie uvedené pochybenia súdu I. stupňa a nedôsledný postup dokazovania odôvodňujú pochybnosti o správnosti jeho skutkových zistení, preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia

Povinnosťou okresného súdu v ďalšom konaní bude vykonať dokazovanie v naznačenom smere, prípadne vykonať aj ďalšie dôkazy, ak ich potreba vyplynie z už vykonaného dokazovania, vyhodnotiť dôkazy jednotlivo aj vo vzájomnej súvislosti v súlade s § 2 odsek 10, odsek 11, odsek 12 Trestného poriadku a rozhodnúť o obžalobe.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.